

DŮLEŽITÉ LETOPOČTY Z DĚJIN MORAVY V RANÉM STŘEDOVĚKU

❖ PŘED RODEM MOJMÍROVCŮ

- 548 Slované kmeny na území severně od Dunaje již tvořily významnou vojenskou sílu. Důkazem je i výrazná pomoc germánskému kmeni Gepidů v boji proti jiným germánům - Langobardům
- 568 Množství Langobardů po zvážení situace s usazenými Slovy a Avary odešlo do severní Itálie, kde již zůstali
- 623 Slované ve středním Podunají povstali proti Avarům a zvolili si za svého vůdce franského kupce Sába (žil ?– 658)
- 631 Po několika porážkách Slovanů od Franků došlo k bitvě u opevněného hradiště Wogastisburg, kde Slované v čele se Sámem zahnali na útěk vojska franského krále Dagoberta (?–639)
- 632 Nastávají 3 roky vpádů Slovanů vedených Sámem na území franského království ▪ Mírová jednání krále Dagoberta se Sámem ▪ Vznik silného kmenového svazu Slovanů
- 658 Pravděpodobné úmrtí Sába ▪ Pro dalších více jak 80 let nemáme k Moravě žádné zmínky
- 742 Slované a Bavoři bojují proti Frankům na řece Lech
- 786 Začínají opakovaná tažení Slovanů proti Avarům, pokračují v letech 791, 796, 803, 805, 811 ▪ Franský král Karel Veliký (?–814) vyslal vojsko proti Avarům a Slovanům usazeným v Karpatské kotlině a vpády trvají do roku 796
- 805 Franský panovník umožnil vznik závislého avarského knížectví v okolí bývalého římského Carnunta a Sabarie, vzniká také Avarská marka (provincie) ▪ Válečné tažení Franků do Čech

❖ MORAVA ZA VLÁDY MOJMÍROVCŮ

- 822 První písemná zmínka o kmeni Moravanů jako části poselstva s dalšími slovanskými kmeny u císaře Ludvíka I. Pobožného (778–840) na říšském sněmu ve Frankfurtu nad Mohanem
- 828 Salcburský arcibiskup Adalram světlí kostel knížeti Pribinovi v Nitře
- 831 Biskup Reginhar pokřtil údajně všechny Moravy
- 833 Moravský kníže Mojmir I. (?–846) po vyhnání knížete Pribiny z Nitry připojuje Nitransko k Staré Moravě a pokládá tak základy pozdější Velkomoravské říše
- 838 Zemřel biskup Reginhar, označovaný pozdějšími prameny jako apoštol Moravanů
- 845 Pokřtění 14 knížat z Čech v Řezně
- 846 Východofranský panovník Ludvík II. Němec táhne s vojskem proti Moravě, kde se ujal vlády kníže Rostislav I. (820–870). Franská vojska se vrací zpět přes území Čech
- 848 Boje mezi knížaty z Čech a Východofranským královstvím trvají i v dalším roce
- 855 Moravský panovník Rostislav I. odráží útok východofranských vojsk ▪ Moravané pronikají až do oblasti jižně od Dunaje
- 857 Vládce Rostislav I. poskytuje ochranu českému knížeti Slavítahovi
- 858 Východofranský král Ludvík Němec vyslal vojsko vedené svým synem Karlomanem proti Moravanům ▪ Rostislav I. se s Karlomanem naopak spojuje proti jeho otci, poté je mezi nimi uzavřen mír
- 861 Konec mírového ujednání ▪ 6. července byl Moravy zabit Pribina
- 862 Rostislav I. se po neúspěšném jednání s římskou papežskou kurií obrací s prosbou o vyslání „ve víře křesťanské vzdělaných učitelů“ do Byzance ▪ Ve střední Evropě v oblasti Panonie se poprvé objevili Maďaři s velkou vojenskou silou
- 863 Z rozhodnutí byzantského císaře Michala III. přišli na Moravu bratři Konstantin (826–869) a Metoděj (813–885) – učenci, zákonodárci, tvůrci hlaholice a zakladatelé slovanského písemnictví ▪ Pokračuje christianizace Moravanů ve spojení s užíváním liturgie ve slovanštině a s dodržováním upřednostnění latiny
- 864 Ludvík Němec oblehl vojska Rostislava I. u hradu Dowina a přinutil jej uzavřít nový mír
- 867 Papež Mikuláš I. zve Konstantina a Metoděje do Říma, po jeho smrti je v následujícím roce 868 přijímá už papež Hadrián II., který uznává jejich učení a činnost na Moravě ▪ Konstantin vstupuje do kláštera, Metoděj je vysvěcen na kněze
- 869 Konstantin (řeholním jménem Cyril) umírá 14. února v Římě ▪ Vytvoření samostatné církevní organizace pro Moravu v rámci panonsko-moravské arcidiecéze pro území vládců Rostislava, Svatopluka a Kocela ▪ Papežem Hadriánem II. vysvěcen Metoděj arcibiskupem s původním sídlem v Sirmiu v Srbsku

- 870 Karloman a Karel, synové krále Ludvíka Němce, zpusťořili se svými vojsky Moravu ▪ Karel dobyl „Rostislavovu pevnost, neobyčejně silnou a nedobytnou“ ▪ Rostislav I. byl za přispění Isti Svatopluka I. zajat Karlomanem a ve Franské říři zbaven královských hodností, oslepen a uvržen do klášterního vězení ▪ Moravskou zemi spravují franská hrabata Vilém a Englišak ▪ Při cestě z Říma byl zadržen arcibiskup Metoděj a ve franském klášteře vězněn přes 2 roky za krutých podmínek
- 871 Také Svatopluk I. (840–894) byl uvržen Bavory do vězení ▪ Moravané povstali a zvolili si do čela jiného Mojmirovce, kněze Slavomíra, který vedl odboj proti dosazeným franským správcům ▪ Karloman přitáhl s velkým vojskem a oblehl údajné město zvané Morava. Vyslal svého zajatce Svatopluka jednat s Moravany svým jménem, ten však převzal od kněze Slavomíra vedení a s moravským vojskem Karlomana před branami města Morava porazil
- 872 Svatopluk I. nazývaný Veliký odráží v čele Moravanů opakované franské útoky, Čechové naopak od Franků utrpěli porážku ▪ První obsáhlejší zmínka o českých přemyslovských knížatech – Svatoslav, Vítězslav, Herman, Sptymír a Mojslav, v pozdější poznámce také Bořivoj
- 873 Papež Jan VIII. přiměl krále Ludvíka Němce propustit Metoděje, který se vrací se slávou na Moravu
- 874 Svatopluk I. a Ludvík Němec uzavírají ve Forchheimu mír ▪ V dalších letech Svatopluk I. ustanovuje vládu údajně nad horním Povolím, Čechami (se svolením krále Arnulfa), Panonií a středním Potisím
- 878 až 883 Někdy v těchto letech arcibiskup Metoděj na Moravě pokřtil knížete Bořivoje (852/853–888/890) a jeho ženu Ludmilu (asi 860–921)
- 880 Ustanovení Vichinga prvním sufragánem v Nitře ▪ Rozpory mezi arcibiskupem Metodějem a biskupem Vichingem ▪ Nové povolení sloužit liturgii ve slovanském jazyce
- 881 Arcibiskup Metoděj uskutečnil cestu do Konstantinopole a pobyl zde také v roce 882
- 883 Po roce trvajících konfliktů mezi Vilémovci a Aribem, novým správcem dosazeným Ludvíkem Němcem do Bavorska, Svatopluk nadále držel při franském králi a vtrhl k jeho nepřátelům do Panonie a tuto zemi plenil po celý rok
- 884 Svatopluk I. a arcibiskup Metoděj se setkali na řece Tulln s franským králem Karlem III. Tlustým
- 885 6. dubna umírá arcibiskup Metoděj, před smrtí ustanovil svým nástupcem Gorazda ▪ Svatoplukovým přičiněním byl Gorazd sesazen a uvězněn, Metodějovi žáci prodáni do otroctví nebo vyhnáni ze země. Řada z nich se usadila v Bulharské říři a rozvíjela dál odkaz svých učitelů Cyrila a Metoděje
- 890 Setkání Svatopluka a východofranského krále Arnulfa na hoře Omuntesberch – Arnulf po Bořivojově smrti uděluje Svatoplukovi Čechy do správy, kde zůstaly po dalších 5 let
- 892 Válka mezi Svatoplukem I. a Arnulfem, ten se proti Moravanům spojil s Maďary a boje trvaly až do dalšího roku ▪ Viching odchází k Arnulfovou dvoru a stává se jeho kancléřem
- 894 Zemřel Svatopluk I. a vládu převzal jeho syn Mojmir II., který se stává novým vládcem ▪ Uzavřen mír mezi Moravany a Franky
- 896 Maďaři, povolání Moravany na pomoc proti Frankům, se usazují v Potisí
- 897 S pomocí Arnulfa povstává Svatopluk II. proti svému bratru Mojmirovi II.
- 900 Dle bavorských pramenů mají být v oblasti panství Moravanů údajně čtyři diecéze
- 902 Moravané v tomto i dalších letech úspěšně odráží útoky Maďarů
- 906 Maďaři byli poraženi Moravany, poté zpusťořili část Saska
- 907 Vítězná bitva Maďarů nad Bavory u Bratislavy 4. července, které se však Moravané neúčastnili ▪ V dalších letech Maďaři opakovaně pusťoří Moravu i Čechy, snad až do roku 914

❖ MORAVA PO MOJMÍROVCÍCH

- 908 Tažení Maďarů do Saska vedené přes Moravu vypovídá o malé suverenitě jižní části moravské země
- 924 Maďaři při nájezdu do Saska obsazují jihovýchodní hranice Moravanů
- 935 Pravděpodobně v tomto roce byl ve Staré Boleslavi zavražděn český kníže Václav, vnuk kněžny Ludmily. Vlády se velmi dobře ujal jeho bratr Boleslav I. (asi 915–967/972)
- 955 Za pomoci českého vojska vedeného knížetem Boleslavem I. porazil východofranský král Ota I. poblíž Augsburgu v bitvě na Lechu Maďary. Po této bitvě skončili jejich vpády a zůstali v oblasti dnešního Maďarska.

- 976 Moravský biskup neznámého jména se zúčastnil jako přisedící spolu s biskupem špýrským, wormským a pražským soudního jednání v Mohuči
- 985 Zmínka o sv. Vojtěchu, který přišel na Moravu před následující cestou do Polska ▪ Jižní hranice Moravy na severním břehu Dunaje byla údajně respektována Bavorsky

V 10. století tedy území Moravy postupně přešlo z vlády Mojmírovců pod moc Českého knížectví a dočasně Polského království. Přemyslovci pak opanovali území Moravy na další více jak tři staletí.

Použité prameny:

- Fredegarova kronika
- Letopisy království Franků
- Xantenské letopisy
- Bertiniánské letopisy
- Fuldské letopisy
- Kronika Reginona z Prümü

Použitá literatura:

- Lutovský Michal a Profantová Naďa: Sámova říše. Praha 1995
- Měřínský Zdeněk: České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu. Praha 2006
- Třeštík Dušan: Vznik Velké Moravy. Praha 2001
- Dvorník František: Byzantské misie u Slovanů. Praha 1970
- Wihoda Martin: Morava v době knížecí 906-1197. Praha 2010

❖ Slovanské hradiště v Mikulčicích 2022